

3

R. 414

K.414.19.

X 23465/28

DE

VSV SCRIPTORVM VETERIS ECCLESIAE

DISPV TATIO TERTIA

PRO LOCO

IN AMPLISSIMO PHILOSOPHORVM ORDINE

TVENDO

PROPOSITA ET DEFENSA

A

M. SAM. GODFR. GEYSERO

FAC. PHILOS. ADI

RESPONDENTE

IOANNE ERNESTO CHRISTFRIEDO BODENO

VITEBERGENSI S. TH. CVLT

DIE

SEPTEMBER. A. C. cccc LXXV

VITEBERGAE.
LITERIS TZSCHIDRICHIANIS

DE
MAY 2007
HISTORIUM

HAZARDI

IN HISTORICO

ALLEGORICO

ET HISTORICO

ALLEGORICO

ET HISTORICO

MAY 2007
GEYZERO

ALLEGORICO

ET HISTORICO

D E

VSV S C R I P T O R V M VETERIS ECCLESIAE

D I S P U T A T I O III

§. IX

VSVS PATRVM RHETORICVS

Mirum fortassis uidebitur nonnullis, qua ratione ueteribus Patribus usum rhetoricum tribuendum censem; cum non sit ignotum, totam illam artem rhetorican, a Patribus adhibitam, magis fere uitio illis dari, quam laudi; hac in primis de caussa, quia haut pauci ecclesiae romanae errores istis oratoriis ornamenti ortum debeant suum. Atque ego haut abnuerim, accidisse nonnunquam, ut, quae a Doctoribus ecclesiae oratorie dicta essent, ita et acciperentur et ad errores uel excogitandos uel incrustandos detorquerentur, ut tantum non fontes eiusmodi errorum uideri possent.

E 2

Cuius

Cuius generis e. c. est ille *Cultus Martyrum et Sanctorum* in ecclesia romana; ortus, ut satis constat, ex male intellectis laudationibus Martyrum. ¶ Talium uero errorum culpam transferre in bonos Patres, quam iniquum hoc est! r) Quis non de grauissima, sibi facta, iniuria merito conqueratur, cui accidat, ut ex suis uerbis, aliorum uel inscitia uel fraude, aliquid exprimatur, quod a sensu et uoluntate sua plane abhorreat. Verum haec cauſa pertinet ad aliud locum, infra a nobis tractandum. Iam breuiter uideamus, num

q) Vid. CHEMNITII Examen Conc. Trid. T. III. in loco qui inserbitur: *Historia de origine invocationis sanctorum*; cum quibus conferri potest elegantissima obſeruatio S. V. ERNESTII in *Biblioth. theol.* Tom. I. p. 639.

r) At hoc ipsum tamen accidit bonis Patribus iniquitate 10. CLERICI in *Art. Crit.* Vol. I. p. 347. seqq. unde unam tantum genitiv exempli cauſa subſcribam. Hinc fit, inquit Clericus, (l.c. p. 350.) ut, cum in ſcriptis Patrum quaerimus, quid ſenſerint de dogmatibus obſcuris aut in controverfiam uocatis, diſſicillime interdum inuenire liceat, quod ambiguitate careat aut quod hyperbolicis locutionibus non fit praeter modum auētum. Hinc etiam factum, ut ſimpliciſſimi et ſapientiſſime iſtituti primaeui Christianiſmi ritus, fallaci pompa uerborum ornatū aut potius obruti, neſcio, quid μυſηγιωδες, et, quod ſuperaret naturae ordinem, ac initio a Deo conſtitutum, habere priuum uisitum, et tandem in arcanas et alfonas ceremonias mutati; unde alſurda conſectaria deducta ſunt, quibus haut parum corrupta eſt ſpecies Christianiſmi, priuum natina pulchritudine longe gratiſſimi. Omnes ſatis intelligunt, me loqui de Baptiſmo et coena dominica. Hem! quid hoc eſt! Num ergo credamus, quae de S. Baptiſmi et S. Coenae diuina ui in ſcriptis Patrium arque adeo in ipsis Scripturis ſacris legimus, ea hyperbolicis diſcretionibus praeter modum auēta eſſe? Hoc uero eſt, non modo Patres, ſed ipſam Scripturam ſacram in crimen uocare.

num quid bonae frugis insit in libris Patrum, quod dicendi studio prodesse posse uideatur.

Hic mihi campus amplissimus datur, in quo latius possem excurrere atque in recensendis ueterum Patrum Homiliis earumque praestantia explicanda, laudanda, commendanda non inutilem nec iniucundam operam ponere. Quamuis enim animus meus ab eorum ratione uehementer abhorreat, qui nostrae aetatis Scriptores ab omni ingenii doctrinaeque laude ira excludunt, ut nihil, nisi quod antiquum sit, praecipua quadam laude dignum esse existiment; tamen uere hoc affirmare posse mihi uideor, nostram aetatem in ea arte dicendi, qua in templis uti conuenit, multis modis superari a ueteris ecclesiae Doctoribus, in quo etiam non admodum difficiles me puto habiturum eos, qui facultatem de ea re iudicandi habent. Nam si uerum est, ut est, praecipuam eloquentiae sacrae dotem inesse in populari quadam et ad sensum intelligentiamque communem accommodata dicendi ratione: non potest profecto negari, ueteres Patres, praestantissimos illos in dicendi genere populari artifices, in primis dignos esse, quibus eloquentiae sacrae laus tribuatur. Atque prompta mihi et parata sunt multa eaque egregia, quae hoc planum faciant, exempla; quorum magna copia ex uno *Chrysostomo* colligi, non pauca etiam in *Cypriano*, *Athanasio*, *Ambroso*, *Augustino*, *Basilio*, *Gregoriis*, *Hilario*, *Hieronymo*, *Bernardo* et aliis obseruari possunt. Quia autem huic primae disputationis nostrae parti hoc tantum propositum est, ut de usu patrum ad humaniores artes

pertinente agamus: totam illam disputationem de Homiliis Doctorum ueteris ecclesiae hoc loco praetermittimus; latius et copiosius postea de iis exposituri, ubi ad locum de usu patrum theologicō delati erimus.

Neque uero existimandum est, lectionem Patrum, maximeque illorum, quibus prae ceteris eloquentiae laus tribuitur, iis tantum, qui de rebus sacris et ad doctrinam christianam pertinentibus populariter et copiose dicere uelint, usum non contemnendum praebere posse; reliquis uero eloquentiae studiosis parum aut omnino nihil prodeesse. Videtur igitur operaे pretium esse, ut breuiter nunc animaduertamus, quid ad eloquentiae atque bene dicendi scribendique studium in uniuersum ualeant praestantiores et elegantiiores ueterum Patrum libri; quos ualere sane quam plurimum, nisi me amor suscepti negotii fallit, uidere mihi uideor. Ac primum quidem de praeceptis rhetoricis, etiamsi nihil horum in Scriptis Patrum occurreret, non admodum tamen laborarem. Habet enim hoc omnino eloquentiae studium, ut magis ingenio, copia litterarum, lectione optimorum scriptorum, assidua dicendi et scribendi exercitatio ne usuque rerum quam infinita illa regularum mole adiuuetur et perficiatur. Quod si quis tamen sit, quem praeceptorum rhetoricorum amor adeo ceperit, ut illorum scientiam in praecipua ac maxime necessaria parte bene discendae eloquentiae ponat: is multa, quae huc pertineant, in scriptis etiam ueterum Patrum inueniet. Legat, si cui uolue est, animum suum his nempe deliciis pascere, *Fabii Marii Victorini,*

*rini, Augustini, Cassiodori, Alcuini libellos rhetoricos, iunctim
et cum aliis Rhetoribus latinis antiquis editos ex Bibliotheca
Franc. Pithoei Paris. 1599. Quaternis.*

Sed quoniam, ut supra diximus, multo melius et ad utilitatem suam accommodatius facere ii uidentur, qui magis legendis bonis scriptoribus, quam ediscendis praeceptis rhetoricae operam dant: age, circumspiciamus nunc exempla ueterum Patrum, quae legisse et, quantum potest, conuertisse ad usus suos, neminem eloquentiae studiosum poenituerit. Et, ut a Graecis incipiamus, primum nominare possum *Clementem Alexandrinum*, eloquentissimum sane scriptorem, cuius oratio, praesertim in *Paedagogo*, adeo uenusta, suavis et quasi mellita est, adeo abundans elegantissimis uerbis et sauentissimis sententiis, adeo ornata bonarum litterarum multo splendidoque comitatu, ut nihil supra. Quid? *Origenem*? Quid? *Eusebium*, *Basilium*, *Gregorium Nazianzenum*, *Theodoreum*; Quid illum aureum orationis flumen fundentem *Iohannem Chrysostomum*, parumne illos putemus profuturos esse iis, qui ingenium suum alere ad dicendi copiam uelint. Deinde, ad scriptores latinos quod attinet, primo, quis nescit, quanta in *Laetantio latini sermonis insit elegantia?* quanta omnium ornamentorum copia? quam dulcis et uerborum sententiarumque quasi floribus conspersa oratio? Ac quamuis ceteri ecclesiae latinae Doctores a *Laetantiana* illa in adhibendis puris electisque uerbis diligentia paullulum recesserint: non dubito tamen affirmare, ex illorum quoque non

paucis.

paucis ^{s)} ut *Tertulliano, Minucio Felice, Cypriano, Arnobio, Ambroso, Augustino, Hieronymo, Saluiano et aliis*, multa posse hauriri, quae ad orationis copiam et quasi diuitias, ad sententiarum acutarum et reconditarum ubertatem et ad subdifficilem illam argumentandi, id est, argumenta oratorie tractandi, explicandi ac dilatandi artem, egregiam afferant utilitatem.

Illud mihi in primis monendum adhuc esse uidetur, electionem latinorum Patrum, et eorum quidem, qui paullo diligentius scripserunt, non parum etiam prodesse ad bene scribendum in Dogmaticis; quod quidem, ut maximis semper ecclesiae nostrae Theologis, e. c. *Melancthoni, Chemnitio, Wernsdorfo, Buddeo et aliis curae* fuisse uidemus, ita omnibus, qui animum ad scribendum de talibus rebus adpellunt, uehementer etiam atque etiam commendandum est. Atque
hi

^{s)} *Enim uero esse in iis quaedam, quae omnino non sint imitanda, id ego negare aut silentio dissimulare nolo. Quo pertinent v. c. tropi duriores, quos plerique fere, in primis Africanae ecclesiae Doctores, ut sit in terris calidioribus, nimis amare uidentur. Tales non pauci apud Augustinum, ut alios taceam, occurunt; qui etiam in usurpandis παρονομασίαις, πλεκτις, ομιοτελευτοῖς cert. manifeste nimis est, et sermone, iisdem uocibus perpetuo et continenter refonante, mirifice delectatur, ueluti in illo loco (de C. D. XII, 7.) Nemo ex me scire querat, quod me nescire scio, nisi forte, ut nescire dicat, quod sciri non posse sciendum est. Et (de Corrept. et Grat. 2.) Intelligent, si filii Dei sunt, spiritu Dei se agi, ut, quod agendum est, agant, et, cum egerrint, illi, a quo aguntur, gratias agant; Aguntur enim, ut agant, non, ut ipsi nihil agant. Sed a talibus uitiis orationis facile aliquis cauere sibi poterit, si modo animum, verae elegantiae sensu ex veterum Graecorum et Romanorum scriptorum lectione imbutum, habeat.*

hi magnopere se adiuuari hac in re sentient, si cum Romanorum ueterum libris lectionem elegantiorum ecclesiae latinae Scriptorum, maxime *Laetantii*, *Ambrosii* item, *Hieronymi* et *Saluiani* coniungant. Neque dubitandum est, quin ex ea lectione, ueluti contagione quadam, facultatem bene de rebus theologicis scribendi, sint tracturi.

Propositum mihi fuerat, ea, quae de usu Patrum rhetorico breuiter disputauui, egregiorum aliquod exemplorum quasi luce illustrare; in quibus prae ceteris diligenter consideratione digna putabam ea, quae de admirabili corporis humani fabrica apud *Laetantium*, *Chrysostomum*, *Gregorium Nyssenum*, *Basilium*, *Theodoreum* et *Nemesium*^{t)} eleganter et copiose disputantur. Sed satis iam, pro meo instituto, et nimium fortasse hoc in loco commoratus sum, tempusque est, ut ad ultimum huius primae partis locum de *usu scriptorum ecclesiasticorum ad Iuris antiqui scientiam pertinente*, accedam.

§. X

DE VSV SCRIPTORVM ECCLESIASTICO-RVM AD IVRIS ANTIQVI SCIEN-TIAM PERTINENTE

Quod nunc dicturus sum, etsi uereor, ne quibusdam tam parui momenti esse uideatur, ut peculiari eius commemo-

t) Scriptorum, supra laudatorum, loca, quae hic pertinent, haec sunt. *Laetantii* est integer libellus de *Opificio Dei*; *Chrysostomus* de eodem argumento agit in *Homil. XI. ad popul. Antioch.* *Basilius* in *Homil. X. et XI. Gregorius Nyss.* in lib. de *Opificio hominis*; *Theodoreus* in lib. 3. de *Prouidentia*; *Nemesius* in libello, lectu iucundissimo, de *natura hominis*.

moratione non opus sit: tamen et peritioribus rei iudicibus longe id aliter uisum iri spero, et ex iis etiam, quae sequuntur, satis, opinor, apparebit, dignum sane hunc locum esse, in quo considerando tractandoque nonnihil operae ponatur. Neque enim ego rerum dicendarum adeo inopia labore, ut omnia mihi studiose corradenda sint, quae ulla tantum, uel remotissima ratione, caussam meam attingant; estque mihi haut paullo maior opera danda, ut ea, quae sine huius caussae dispendio abesse possint, rescentur, quam ut multa putide conquirantur, quibus chartam tantum impleam. Dicam igitur breuiter, pro facultate quidem mea, quid adiumenti ex ueteris ecclesiae Scriptoribus ad iuris antiqui u) scientiam accedat.

Iam primum, ut ab hoc incipiam, quis ignorat, a doctissimis omni tempore et Iuris peritissimis uiris, antiquitatis ecclesiasticae inuestigationi nonnihil, uel etiam non parum, tributum esse? Quis nescit magna illa nomina, *Ioannem Leunclauium, Franciscum Balduinum, Melchiorrem Goldastum, Jacobum Gothofredum, Petrum et Franciscum Pitheos, Nicolaum Rigaltium, Henricum Valesum, Hugonem*

Gro-

minis. Hos scriptores inter se conferre et, quae de nobilissimo illo argimento perquam apte et luculente differuerunt, comparare cum similibus locis *Platonis* (*in Timaco*) *Xenophontis* (*in Memorab. Soc. I. 4.*) *Ciceronis* (*in lib. de N. D. II. 56.*) *Plini*ⁱⁱ (*in H. N. lib. VII.*) et *Galeni* (*in lib. de usu partium corporis hum.*) cum hic nimis longum foret, in aliud tempus differo.

u) De *Iure ciuili* hic loquimur; *Iuris canonici* tum demum mentionem facturi cum de historia disciplinae ecclesiasticae, ex scriptis Patrum illustrata, exponendum nobis erit.

Grotium, Conradum Rittersbusum, cett. qui Scriptorum ecclesiasticorum lectione uehementer delectabantur eosdemque ad ius suum ciuale illustrandum, ut saepe loquitur *Franciscus Balduinus*, peritissime et magna cum laude adhibebant. Ex quo haut obscura iam fit significatio, ueteris ecclesiae Scriptores ad elegantiores Iuris scientiam non parum prodesse, cum in iis legendis doctissimi Iureconsulti tantum studii operaet posuerint. Sed ne ad autoritates omnia referre uidear, omissis nunc autoritatibus, rem ipsam, age, consideremus.

Et ad *Iurisprudentiam antiquiorem atque ante Justinianam*, quod attinet; multa apud Scriptores ecclesiasticos sparsim occurunt, quae uel illustrandis ueteribus legibus uel colligendis prisci Iuris fragmentis inseruiant. Hic primo in mentem mihi uenit *Boëthii*, doctissimi et elegantissimi Scriptoris, qui in eruditissimo illo Commentario, quo *Topica Ciceronis* illustrauit, innumera haberet, ad elegantiores Iuris scientiam accommodata et quae alibi frustra quaeras, ut illa de rebus mancipi et nec mancipi. Vtitur enim semper fere exemplis talibus, quae sunt ex antiquo *lure Romano* desumpta eidemque non paullum lucis assundunt. Cuius generis sexcenta exempla afferre possem, nec ullus esset modulus, si omnia persequi uellem; atque adeo totus *Boëthii* Commentarius esset euoluendus. Paucis aliquot ero contentus. Huc pertinent exempli caussa ea, quae *Boëthius* (p. 771. ed. Basili. in forma maiori) ad illum locum *Ciceronis* adnotauit: *Si neque censu neque uindicta neque testamento liber factus est, non est liber;* et (p. 786.) ad locum *Ciceronis*: *Quoniam usus autoritas fundi, biennium est, sit etiam aedium;*

at in lege aedes non appellantur et sunt ceterarum omnium quatuor annuus est usus; et (p. 796.) ad locum illum: ut si quis ius ciuile dicat id esse, quod in legibus, senatus consultis, rebus iudicatis, iuris peritorum autoritate, editis magistratum, more, aequitate constat cert. item, quae (p. 779.) de tribus modis, quibus uxor habebatur, usu, farreatione et coëmptione; (p. 781.) de capitibus diminutione; (p. 802.) de haereditate, et multa huius generis alia ex Iure antiquo docte periteque disputat. Praeterea Boëthium referri etiam hic possunt Tertullianus, Augustinus, Sidonius Apollinaris et nonnulli alii. Nam Tertullianus, ut constat, in libris suis, ueluti in ipsa inscriptione noti illius libri *Praescriptionum aduersus Haereticos*, saepiuscule alludens, multa uerba e Iure mutuatus est eaque argumento suo scite accommodauit. Cuius rei interdum haec uis potest esse, ut talia uerba faciliores in iure explicatus habeant. Deinde ad Augustinum et Sidonium quod attinet, habent illi quidem aliquanto ampliorem usum ad illustrandum Codicem Theodosianum et Iustinianum, sed nonnulla etiam ad antiquioris Iuris historiam suppeditant; ueluti Augustinus, qui (in lib. ad Pollentium, L.II. c.8.) cuiusdam Constitutionis ex ueteri Codice Gregoriano meminit, a Schultingio (in Iurisprudentia ante Iustinianam) ideo ad partes uocatus; et Sidonius, qui e.g. in lib. I. ep. 7. illustrando ueteri senatus consulto Tiberiano (Cap. Tacit. III. Annal. et Dion. Cass. lib. LVII.) inseruit (conf. Iac. Sirmondus in not. ad b.l. Sidon.) His addi denique potest Collatio legum Mosaicarum et Romanarum, haut dubie ab antiquo Scriptore christiano profecta, et, ut Iac. Gotfredus ait, ad quam plurima prisci Iuris fragmenta, quae alibi nuspianam, aut non plane occurrunt, restituenda, apprime utilis.

Sed

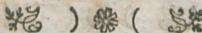
Sed haec et his similia, tametsi et ea ipsa non sunt contemnenda, haut in tanto tamen equidem posuerim pretio, quam ea, quae ad *Codicis Theod.* et *Iustin.* interpretationem ex iisdem fontibus profluere uidentur; de quibus, sequitur, ut breuiter nunc dicamus. Ac primum constat inter omnes, qui hos Codices semel tantum et perfunctorie inspexerunt, non paruam partem Constitutionum, quae in utroque hoc Codice insunt, ad res ecclesiasticas pertinere. Talis est v. c. totus liber XVI. *Codicis Theod.* continens XI. *Titulos*, eosque omnes de rebus ecclesiasticis; ut *Tit. I. de Fide Catholica*; *II. de Episcopis, Ecclesiis et Clericis*; *III. de Monachis*; *IV. de his, qui super religione contendunt*; *V. de Haereticis cert.* et eiusdem generis Constitutiones multas continent etiam *Codex Iustinianeus*, et quidem in *Nouellis*; quales exempli causa sunt *Nouella VI. et CXXIII. de Episcopis, Clericis et Monachis*, horumque requisitis, officio et coercitione; *Nouella XXII. et CXIX. de Nuptiis et Diuortiis*; *Nouella CXXXIII. de Monasteriis virorum et foeminarum*. Quantum uero Iureconsultis ad tales Constitutiones explanandas Historiae ecclesiasticae atque adeo Scriptorum ecclesiasticorum auxiliis opus sit, haut puto quemquam fore, qui non intelligat.

Sed illa fere sunt in promptu, neque longiori oratione egere uidentur. Quae reliqua sunt, ad hunc locum pertinentia, ea, ut ad finem tandem ueniamus, breuiter expediem. Hic illud primum sumo, quod nemo, qui de rebus recte possit existimare, profecto negauerit, magnam

F 3

nempe

nempe uim magnumque momentum ad ueterum librorum interpretationem positum esse in conferendis Scriptoribus aequalibus. Habet enim unaquaeque fere aetas et in singulis uocibus et in tota orationis forma, quaedam sibi propria, quae non melius aut certius cognosci explicarique possunt, quam Scriptorum eiusdem aetatis comparatione inter se facta. Quod si quis dederit, dare autem nemo non potest et debet, hoc etiam largiatur, necesse est, ei, qui Codicem Iuris doce et eleganter interpretari uelit, praecipue rationem esse habendam Scriptorum aequalium; quo in primis pertinent ecclesiae latinae Scriptores, et in his maxime *Ambrosius, Augustinus, Sidonius Apollinaris, Cassiodorus, ceteri.* Atque hoc ipsum est, quod (*in Historia Iuris Heinecciana, p. 529. edit. Argentorat.*) docet illustris Ritterus, quem mearum litterularum praesidium a me uocari posse, incredibiliter gaudeo. Verba Viri illustris huc pertinentia haec sunt: *Si de uerbis (nempe quae occurruunt in Constitutionibus Codicis) disputandum est, adeundi sunt coneui Scriptores et in primis Patres Latini.*

Incredibile dictu est, haec ratio, quam late pateat. Nam primo ad ipsam Φραντζην et distinctionem, quae in Constitutionibus et Edictis usurpatur, illustrandam; deinde ad notitiam rituum, locorum et in primis personarum, quarum in Codice mentio fit, aperiendam; denique ad historiam Legum et Edictorum explanandam, pertinere illa ratio existimanda est. Exempla primi generis possunt esse haec. Sic apud *Ambrosium Fiscalia pro Tributis, Fisco debitibus;* apud *Sidonium Commonitorium pro Mandato, Epistola;* apud *Orosium et*

et Saluianum affectus pro iis, quos singulari affectu aliquis amat, cett. dicuntur; atque haec uerba adeo eodem plane sensu ibi occurrunt, quo item in Codice Iuris. Ad alterum genus pertinet exempli caussa ille locus, cuius supra iam breuis mentio iniecta est, nempe de notitia *Dignitatum*; cui explicando quantum prosint Scriptores ecclesiastici, nihil attinet hoc loco dicere. Ex tertio genere omnes eae Constitutiones sunt, quae res ecclesiasticas attingunt quarumque adeo historia ex Scriptoribus ecclesiasticis est repetenda.

Omitto, ne longior in hac parte sim, nonnulla alia, quae fortasse hic trahi possent, ueluti illa Formula Testamenti apud *Gregorium Nazianzenum* (*in Append. T. I. Opp. Greg.*) item epistola illa Sidonii (lib.I. ep.7.) *de caussa Aruandi*, cett. Misfa etiam facio ea, quae de libris *Nomo Canonum* dici adhuc potuerunt, quales e.c. *Ioannes Antiochenus* et *Photius Patriarcha* scripferunt, *Canones Conciliorum* cum *Legibus Imperatorum* comparantes. Neque enim, ut idem saepius repetam, instituti mei est, omnia exhaustire uelle, satisque sit, praecipuos tantum caussae meae locos indicasse.

Atque haec quidem de prima disputationis meae parte hoc loco dicta sunt. Veniendum nunc est ad alterum eumque grauissimum locum *de Vsu Patrum in Theologia uniuersa*. Cuius recensendi hoc seruabimus temperamentum, ut, quoniam immensa fere rerum copia et varietas sese hac in parte nobis offert, primo totam quasi syluam atque materiam omnium argumentorum, de quibus aliquid dicendum uideatur, ad certum quendam ordinem redigamus; atque tum de unoquoque loco, quam breuissime res patitur, separatim exponamus.

*

AK III 2018

Pon Ti 2019, AK
(3.)

Hi
2019

(3)

PTORVM CCLESIAE

O TERTIA

OCO

OSOPHORVM ORDINE

ndo

T DEFENSA

R. GEYSERO

O S. ADI

DENTE

RISTFRIEDO BODENO

S. TH. CVLT

A. C. cIcc LXXV

RGAE
IDRICHIANA

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

